

Uplatnění GIS v kulturně-antropologickém výzkumu: lokalita Yawan (PNG)

Jan D. Bláha ¹⁾, Martin Soukup ²⁾

¹⁾ Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, Přírodovědecká fakulta, Katedra geografie

²⁾ Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie

Abstrakt

Jestliže původně byly geoinformační technologie a nástroje doménou především technicky a přírodovědně zaměřených oborů lidské činnosti, v posledních deseti letech stále více pronikají také do aplikací v rámci sociálních a humánně zaměřených disciplín. Příkladem mohou být četné výzkumy archeologů a historiků.

Protože je ve všech sociálních jevech kromě dějinných souvislostí přítomen i prostorový aspekt, bylo proniknutí GIS do uvedených disciplín jen otázkou času. Metody geoinformatiky a geografie jsou tak dnes konfrontovány mimo jiné s metodami sociologického či antropologického výzkumu, které jsou známy zejména v podobě dotazníkového šetření a rozhovoru (sociologie), dále pak v podobě extenzivního, intenzivního a komparativního terénního výzkumu (kulturní antropologie).

Autoři v příspěvku představí první výstupy pilotního projektu, který se uskutečnil v dubnu až červnu 2015 v komunitě Nungon v lokalitě Yawan (provincie Morobe, Papua-Nová Guinea). Vzhledem k tomu, že se lokalita Yawan nachází v horském pásmu Saruwaged Range, relativně daleko od větších sídel, nebyla dostupná prakticky žádná aktuální prostorová data velkého měřítká a veškeré mapování bylo nutné provést v kombinaci lokálního souřadnicového systému s připojením na WGS-84 prostřednictvím GPS. V rámci terénního výzkumu tak bylo kromě metod kulturní antropologie využito terestrických a GPS metod pořizování prostorových dat. Kontrola kvality dat byla prováděna přímo v mapované lokalitě pomocí mobilní GIS aplikace, následné zpracování, analýza a vizualizace dat probíhají v ArcGIS for Desktop po návratu do Česka.

Výše uvedená kombinace metodologických přístupů se ukázala jako mimořádně užitečná. Již nyní je patrné, že nástroje GIS mohou významně měnit podobu kulturně-antropologického terénního výzkumu a autoři jsou přesvědčeni, že mají potenciál i do budoucna a časem nemusí být vůbec unikátní.